

ÉRETTSÉGI VIZSGA 2023

EXTERN RÉSZ

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

**NE NYISSÁK KI, VÁRJANAK AZ UTASÍTÁSRA!
ELŐSZÖR OLVASSÁK EL A TESZTHEZ TARTOZÓ UTASÍTÁSOKAT!**

- A teszt **64 feladatot** tartalmaz.
- A teszt kitöltésére **100 perc** áll rendelkezésükre.
- A teszt kétféle feladattípust tartalmaz:
 - A feleletválasztó feladatok esetében a felkínált lehetőségek közül, melyekből minden esetben egy a helyes, válasszák ki a helyeset! A helyes választ jelölik **X**-szel a válaszadó lap piktogrammal megjelölt részében!
 - A feleletalkotó feladatok esetében a választ, amely egy vagy több szóból áll (esetleg összetett igealak), a válaszadó lap piktogrammal megjelölt részébe írják!
- Csak fekete vagy kék tollat használjanak! Nem vehetnek igénybe füzeteket, szótárakat, tankönyveket vagy egyéb irodalmat.
- **A válaszadó lap kitöltésére vonatkozó pontos utasítások a teszt utolsó oldalán találhatóak. Olvassák el ezeket!**

Sok sikert kívánunk!

Csak akkor kezdjenek dolgozni, amikor erre utasítást kapnak!

1. számú idézet

Byron – Childe Harold búcsúja

(részletek)

„Hagyján a szél, attól ki fél?
Hab másszor is dobált,
más bú, mi most szembe kél,
Sir Childe, ne is csodáld!
De kísér elhagyott apám
s anyácskám képe még,
s nincs kívülök senkim, csupán
Uram te, s fönt az ég!”

...

Én megvetem, bárhogy sohajt
a csalfa nőnemet,
tudom, új láng szárítja majd
a könnyes, kék szemet!
Tűnt kéjt siratni rest vagyok
s utam bár vést igér,
csak az fáj, hogy mit itt hagyok,
még egy könnyet sem ér.

01 A *Childe Harold búcsúja* című vers ismeretében határozza meg a költemény témáját!

- (A) A főhős hosszú száműzetése előtt búcsúzik mindentől.
- (B) A főhős a vándorlásaiban őt kísérő társaitól búcsúzik.
- (C) A főhős messzi tájakra vágyódik el a hazájából.
- (D) A főhős családtagjaitól vesz végleges búcsút.

02 Állapítsa meg, hogy az idézet első versszakában *Childe Harold* apródja miért szomorú!

- (A) Szomorúan gondol szüleire, akiket valószínűleg sokáig nem fog látni.
- (B) Az Úrnak ajánlja életét, mielőtt a bizonytalan útra vállalkozik.
- (C) Gyötri a lelkiismerete, amiért búcsú nélkül indult útnak.
- (D) Hosszú útra indul, amelyre csak a szülei kísérik el.

03 Az alábbiak közül jelölje ki a *Childe Harold zárándokútja* című alkotás műfaját, amelynek betétverséből származik a fenti idézet!

- (A) verses kalandregény
- (B) drámai költemény
- (C) bölcselő elégia
- (D) lírai útirajz

04 Válassza ki az alábbiak közül azt a költőt, aki nem tartozott az angol nagyromantika triászának tagjai közé!

- (A) Lord George Gordon Byron
- (B) Percy Bysshe Shelley
- (C) William Wordsworth
- (D) John Keats

05 Értelmezze az idézet második versszakát!

- (A) Csalódott a szerelemben, ezért már sosem fog igazán szeretni senkit.
- (B) Régi szerelmeit hasonlítja az újakhoz, amelyek nagyon sokat ígérők.
- (C) Teljesen új szerelmek után sóvárog, s a régieket mélyen megveti.
- (D) Hamisnak érzi a nők szerelmét, amit már semmire sem becsül.

06 Írja le magyarul azt az életérzést, amely a 19. században Byron közönyös, életunt pesszimizmusának köszönhetően szinte divattá vált, s angolul spleenként emlegetjük!

07 Írja le Keats ódájának címét, amelyben egy antik váza képei segítségével állította szembe az élet mulandóságát a művészet által megörökített szépség halhatatlanságával!

08 Nevezze meg Byron kortársát, aki *A Morgue utcai kettős gyilkosság* című elbeszélésével megteremtette a bűnügyi regényt, azaz a krimit!

2. számú idézet

Mikszáth Kálmán – Az a fekete folt

(részletek)

... mert a brezinai bacsa olyan ember, aki ösmeri a „mórest“... Három ura közül a legnagyobbik az Isten, kibe nem lehet belekötni, kinek szabad a keze és beéri az egész világot; úgy üt vele, amint akarja; ha fájó is az ütés nyoma, türelem annak az orvossága.

Urának tiszteli Olej még a talári herceg őkegyelmességét is, akinek számadással tartozik, akié az egész Brezina aklostul, mindenestül és még azontúl is, merre a szem lát... Ami aztán a többi embert illeti, az mind nem parancsol a brezinai bacsának. A saját talpán áll őkelme. Meg nem bánt senkit, őt se bántsa meg senki. Az a kis gyengeség, hogy innen-onnan egy-egy birka kerül a bográcsba, mely nem tartozik a világ elejétől az ő nyájához, nem megy hiba-számba, benne van az már a vérében a született juhásznak, amint azt minden okos ember tudhatja, kivéven a tekintetes vármegyét, melynek semmi érzéke nincsen a juhászvirtus iránt.

Sokszor támad hát egy kis torzsalkodása ezzel a harmadik urával, aki csak úgy maga teszi meg magát úrnak a többiek fölé. No, de nem nagy baj ez. Egy-egy ajándékbárány még mindig telik Olejtől a szolgabírónak; annak a báránynak a mekegésétől nyomban elnémul az igazságszolgáltatás.

...

Olej a falnak tántorodék. Elhagyta ereje. Kiáltani akart még valamit a távozó után, de csak a szája mozgott, hanggal nem rendelkezett, vadul forgó szemei leírhatatlan pillantással szegződtek a herceg után, ijedség, undor tükröződött bennök.

09 Állapítsa meg az idézet végén olvasható sorok alapján, valamint a mű ismeretében, hogy mi váltotta ki Olej Tamásból az indulatokat!

- (A) Az gyötörte, hogy a talári herceg miatt zavarta el fiaként szeretett bojtárját, Matyit.
- (B) Az marcangolta, hogy a talári herceg tudta nélkül tulajdonított el néhány birkát.
- (C) Az bántotta ennyire, hogy a talári herceg miatt égette föl a brezinai akolt.
- (D) Azon gyötrődött, hogy el akarta adni a lányát a talári hercegnek.

10 Az idézet alapján határozza meg, hogy ki vagy mi nem ura a brezinai bacsának!

- (A) a tekintetes vármegyé
- (B) a mindenható Isten
- (C) a juhászközösség
- (D) a talári herceg

11 Döntse el, hogy az egyik értelmezés szerint mire utal a novella címében szereplő *fekete folt!*

- (A) a főhős érzéketlenségére
- (B) a főhős lelkiismeretére
- (C) a főhős kapzsiságára
- (D) a főhős bosszújára

12 Válassza ki az alábbiak közül az idézett novellára leginkább illő megállapítást!

- (A) A történeten érezhető a pogány babonák hangulata.
- (B) A történetben erősen érződik a népdalok világa.
- (C) A történet a magyar legendák mintájára íródott.
- (D) A történetet a népi mondák légköre lengi be.

13 Döntse el, hogy mire épül az idézett novella cselekménye!

- (A) Olej Tamás jellemének hajlíthatatlanságára
- (B) a fiatal talári herceg ármánykodására
- (C) a brezinai birtok megszerzésére
- (D) Olej Tamás becstelenségére

14 Írja le a kötet címét, amelyben az *Az a fekete folt* című novella található, s amely az első írói sikert hozta Mikszáth számára!

15 Nevezze meg Mikszáth egyetlen olyan alkotását, amelyben nyoma sincs a kritikai hangvételnek, s nyugodtan nevezhető romantikus regénynek!

16 Írja le, hogy Mikszáth milyen „országnak” nevezte a magyarok és szlovákok által lakott Selmecebánya környéki hegyvidéket!

3. számú idézet

Az Irodalmi Jelen „Légy jelen!” novellapályázata

Az Irodalmi Jelen folyóirat online felületének megújulása alkalmából novellapályázatot hirdet:

- *A pályaművek esetében tematikai megkötés nincs, de terjedelmük nem haladhatja meg a 10 000 leütést (szóközöket beleszámolva).*
- *A pályázatra kizárólag publikálatlan művek küldhetők be. Publikálatlannak minősülnek azok a művek, melyek sem könyvben, sem sajtóban, sem internet-közegben nem szerepeltek/nek.*
- *A pályázat jeligés és nevezési díjjal jár, egy pályázó egy jeligével csak egy művet küldhet be. (Egy pályázó többet is beküldhet más-más jeligével.)*
- *A művek elbírálását a szerkesztőség tagjaiból álló zsűri végzi.*

Határidő és technikai feltételek:

- *Beküldési határidő: 2019. április 30.*
- *A pályaműveket az ij@irodalmijelen.hu e-mail címre kérjük beküldeni.*
- *A pályaműveket doc, docx formátumban, e-mailen kell elküldeni.*

A beérkező novellákat folyamatosan közöljük az Irodalmi Jelen online felületén.

Szavazni is lehet rájuk, a legtöbb szavazatot elérők közönségdíjban részesülnek.

Eredményhirdetés és a jeligék feloldása: 2019. május 31.

A díjakat a 2019 júniusában Budapesten sorra kerülő Irodalmi Jelen-esten adjuk át.

17 Döntse el, hogy a pályázati kiírásból mit nem tudunk meg a beküldendő pályaművel kapcsolatban!

- (A) a terjedelmi korlátokat
- (B) a zsűri összetételét
- (C) a témáját
- (D) a műfaját

18 Állapítsa meg, hogy a nyelv alábbiakban megnevezett funkciói közül melyik érvényesül a novellapályázat címeként szereplő mondatban!

- (A) metanyelvi
- (B) esztétikai
- (C) ábrázoló
- (D) felhívó

19 Válassza ki az alábbi állítások közül azt, amely helyes információt fogalmaz meg a pályázattal kapcsolatban!

- (A) A pályázatot kiíró lap felfrissült internetes megjelenése ürügyén hirdették meg.
- (B) A pályaművek postán vagy személyesen is eljuttathatók a szerkesztőségbe.
- (C) A díjazottak nevét a lap közli, a díjakat eljuttatják az érintetteknek.
- (D) Értékelését neves írókból álló bírálóbizottság végzi.

20 Döntse el, hogy az idézetből kiemelt *pályaművek* összetett szóban a szóösszetétel melyik fajtáját véli felfedezni!

- (A) határozós, szerves szóösszetétel
- (B) alanyos, szerves szóösszetétel
- (C) jelzős, szerves szóösszetétel
- (D) szervetlen szóösszetétel

21 Az idézetből származó alábbi szóalakok közül válassza ki azt, amelynek morfológiai felbontása a következő:

szótő – képző – képző – jel – rag!

- (A) folyamatosan
- (B) részesülnek
- (C) megújulása
- (D) elbírálását

22 Nevezze meg azt az olasz reneszánsz alkotót, aki megteremtette a novella műfaját!

23 Nevezze meg azt a jelentéstani kategóriát, amelybe a novellapályázat címében szereplő *légy* szó tartozik!

24 A beküldési határidőként megjelölt dátumhoz kapcsoljon olyan határozóragot, hogy a toldalékos alak a „mikor” kérdésre válaszoljon! Írja le helyesen ezt az alakot!

4. számú idézet

Ady Endre – A föl-földobott kő
(részlet)

...

*Messze tornyokat látogat sorba,
Szédül, elbúsong s lehull a porba,
Amelyből vétetett.*

*Mindig elvágynak s nem menekülhet,
Magyar vágyakkal, melyek elülnek
S fölhogadnak megint.*

*Tied vagyok én nagy haragomban,
Nagy hűtlenségben, szerelmes gondban
Szomorúan magyar.*

*Föl-fölhajtott kő, bús akaratlan,
Kicsi országom, példás alakban
Te orcádra ütök.*

25 Értelmezze az idézet utolsó versszakát, amelyben Ady a szülőföldjével kapcsolatos viszonyára utal!

- (A) A költő pofoncsapásként éli meg szülőföldje iránti szeretetét.
- (B) A költő küzdeni akar a szülőföldjét bántani akarókkal.
- (C) A költő arcul csapja az őt eltaszító szülőföldjét.
- (D) A költő azonosul szülőföldjének sorsával.

26 Az egész vers ismeretében határozza meg, hogy az alábbi megállapítások közül melyik helytelen *A föl-földobott kő* című költeménnyel kapcsolatban!

- (A) Ady bevallja, hogy ha tehetné, rögtön elhagyná az elmaradott Magyarországot.
- (B) Ebben a versben foglalja össze Ady az ún. magyarságélményének jellemzőit.
- (C) Ady hazaszeretetének az egyik legőszintébb megnyilvánulása ez a vers.
- (D) A költemény az „elvágynak – nem menekülhet” ellentétpáron alapszik.

27 Jelölje meg azt a költeményt, amely az alábbiak közül egyaránt sorolható Ady magyarság- és forradalmi versei közé!

- (A) Góg és Magóg fia vagyok én...
- (B) Magyar jakobinus dala
- (C) Hortobágy poétája
- (D) A magyar Ugaron

28 Sorolja be Ady *Párizsban járt az Ősz* című versét a megfelelő motívumkörbe!

- (A) költői hitvallású versek
- (B) a hiányérzet versei
- (C) magyarság versek
- (D) élet-halál versek

29 Válassza ki az alábbiak közül azt a személyt, akinek íródeákos alakja a *Nyugat* címlapjára került szinte utalásként az irányzat és a folyóirat szellemiségére!

- (A) Csokonai Vitéz Mihály
- (B) Kazinczy Ferenc
- (C) Mikes Kelemen
- (D) Anonymus

30 Írja le a *Nyugat* című folyóirat első főszerkesztőjének – polgári nevén Veigelsberg Hugó – művésznevét!

31 Egy szóval írja le magyarul Ady *Küldöm a frigy-ládát* című versében olvasható „frigy” szó szövegbe illő jelentését!

32 Nevezze meg azt a szerkesztőt, akinek halálával 1941-ben megszűnt a *Nyugat*!

5. számú idézet

Mi a kritikus gondolkodás?

Akik megpróbálják megfogalmazni, mi is a kritikus gondolkodás, gyakorta találják magukat olyan helyzetben, mint a legfelső bíróság bírója, Potter Stewart, aki képtelen volt meghatározni, mi számít pornográfiának, így végül is a következővel zárta rövidre a dolgot: „Felismerem, ha látom.” Stewart bíróhoz hasonlóan e könyv rettenthetetlen szerzői sem képesek egy mindenkit kielégítően pontos definícióval szolgálni a kritikus gondolkodásról, de azért listába tudják gyűjteni, mi minden szükséges hozzá. Az alábbi kérdések mindegyikét érdemes feltenni, amikor egy új elmélettel, elképzeléssel találjuk magunkat szemben.

1. Ki és mi a forrás?
2. Az állítás maga alapvetően hihetőnek, észszerűnek tűnik, vagy szélsőségesnek, túlzásnak?
3. Mi a bizonyíték?
4. Felléphettek hibák, torzítások a konklúzióhoz vezető út során?
5. A következtetés során sikerült elkerülni a gyakori tévedések csapdait?
6. Az adott témát többféle nézőpontból is meg kell vizsgálni?

33 Az idézetet értelmezve állapítsa meg, hogy az alábbi kérdések közül melyiket nem szükséges feltennünk egy új elmélet, elképzelés kritikus megvizsgálásakor!

- (A) Más szemszögből vizsgálódva is ugyanahhoz az elképzeléshez jutunk?
- (B) Lehetett-e téves az út, amely az elmélet megfogalmazásához vezetett?
- (C) Nyelvhelyességi szempontból világos, észszerű, érthető-e a szöveg?
- (D) Honnan és kitől származik a vizsgált elmélet, elképzelés?

34 Döntse el, hogy az alábbi állítások közül melyik helyes az idézetben jellemzett kritikus gondolkodással kapcsolatban!

- (A) A fenti kérdések közül legalább egyet fel kell tennie a kritikusan gondolkodónak.
- (B) A könyv szerzői pontos meghatározás helyett 6 kérdés feltevését ajánlják.
- (C) A könyv szerzői a fogalom pontos definícióját kínálják az olvasónak.
- (D) Potter Stewart is szolgál egy meghatározásával a fogalomnak.

35 Az idézet szavaiból alkotott szócsoportok közül jelölje meg azt, amelyben kizárólag viszonyzókat soroltunk fel!

- (A) mi, olyan, magukat
- (B) szolgálni, adott, az
- (C) vagy, egy, tűnik
- (D) is, de, során

- 36** Döntse el, hogy a mondatok szerkezet szerinti vizsgálatát tekintve melyik válaszlehetőségben találja az alábbi mondat helyes meghatározását!

Ki és mi a forrás?

- (A) tagolt, teljes, összetett, kapcsolatos mellérendelő
- (B) tagolt, teljes, egyszerű, bővített mondat
- (C) tagolt, teljes, egyszerű, tőmondat
- (D) tagolt, hiányos

- 37** A szövegkörnyezetet figyelembe véve határozza meg az idézet első bekezdésének utolsó előtti mondatából kiemelt – *gondolkodásról* – mondatrész fajtáját!

- (A) állandó határozó
- (B) eszközhatározó
- (C) állapothatározó
- (D) eredethatározó

- 38** Az idézetben felsorolt kérdő mondatok közül írja ki a sorszámát egy kiegészítendő kérdő mondatnak!

- 39** Az idézetben szereplő 5. számú kérdésből írjon ki egy olyan szóalakat, amelyre az etimologikus, azaz szóelemző helyesírási elv jellemző!

- 40** Írja le helyesen az idézetben szereplő *tudják* igealak szótövéből alkotott, a következő grammatikai kategóriáknak megfelelő ige rövid alakját!

E/2., felszólító mód, jelen idő, határozott (tárgyas) ragozás

6. számú idézet

Szent Margit legendája

(részlet)

Midőn szűz Szent Margitot az ő anyja még méhében viselné, a tatárok kemény üldözésének idejében, szűz Szent Margitnak anyja az ő férjével, úgy mint a királlyal, fogadást tűnek néminemű áldozatképpen magoknak és az országoknak megszabadításáért. Fogadást tűnek, hogy az Úristen őnekik leány magzatot adna, a szent apáca szüzek kezére adnák azt, mivel e szent szűzön kívül soha a magyar királyok nemzetéből senki apáca nem lett vala.

41 Válassza ki a legrégebb, magyar szerző által írt legendánkat, amelyik mind a magyar, mind a szlovák irodalomtörténetben megtalálható!

- (A) Zoerard és Benedek legendája
- (B) Gellért püspök legendája
- (C) Szent Margit legendája
- (D) Szent István legendája

42 Állapítsa meg az idézet alapján, hogy Szent Margit szülei milyen szándékkal tettek fogadalmat az Úrnak, amikor ő még meg sem született!

- (A) Ha ők és az ország megmenekülnek a tatárok elől, születendő lányukat apácának adják.
- (B) Ha a törökök megkímélik az életüket, születendő lányukat az egyháznak adják.
- (C) Ha a lányuk életben marad, akkor azt keresztény szellemben fogják nevelni.
- (D) Ha lányuk születik, ő lesz az első királyi származású magyar szent.

43 Döntse el, hogy mit jelent a *legenda* latin kifejezés magyarul!

- (A) megszívlelendő
- (B) dicsőítő ének
- (C) viselt dolog
- (D) olvasandó

44 Jelölje meg azt a személyt, akit a Képes Krónika összeállítójának tartunk!

- (A) Kálti Márk székesfehérvári őrkanonok
- (B) Pray György jezsuita szerzetes
- (C) Maurus (Mór) pécsi püspök
- (D) Anonymus királyi jegyző

45 Az alábbiak közül válassza ki az ismeretlen szerzőtől származó eredetmondánkat!

- (A) Rege a csodaszarvasról
- (B) A fehér ló mondája
- (C) Álmos monda
- (D) Lehel kürtje

46 A helyesírásnak megfelelő módon nevezze meg az első teljesen magyar nyelvű kódexünket, amelyben Assisi Szent Ferenc legendája található!

47 Írja le annak a romantika korában készült műnek a latin címét, ill. a szerzőt, aki István király *Intelmei*hez hasonló útmutatót írt az unokaöccséhez!

48 Nevezze meg azt a Domonkos-rendi apácát, aki 1510-ben lemásolta azt a magyar nyelven írt könyvet, amelyben a Margit-legenda található!

7. számú idézet

Bebizonyosodott: a tanárok többsége diszkriminál az órákon

Súlyos következtetésekre jutott egy nemrég zárult kutatás: a magyartanárookra kiterjedő vizsgálat azt állapította meg, hogy a tanárok diszkriminálják a gyerekeket pusztán nyelvhasználatuk alapján. A kutatók szerint a jelenségnek nemcsak a gyerekek iskolai sikertelenségében, hanem a társadalmi egyenlőtlenségek fenntartásában is komoly szerepe lehet. A négy ország közel ötszáz pedagógusából és pedagógusjelöltjéből 35–50%-ra tehető azoknak az aránya, akik negatívan diszkriminálnak nyelvi alapon. Ez azt jelenti, hogy a vizsgált pedagógusok közül minden második-harmadik egy érdemjeggyel rosszabbat adott a tanulónak pusztán azért, mert nem a standard nyelvváltozatnak és nyelvhasználati módnak megfelelően beszéltek – hiába tudták tökéletesen az aktuális tananyagot. Az érem másik oldala a pozitív diszkrimináció, ami a különböző országokban 50–75% közé esett. Vagyis ennyi pedagógus és -jelölt adott minimum egy jeggyel jobbat annak a gyermeknek, aki standard nyelvváltozatban és nyelvhasználati módban felelt – függetlenül attól, hogy több lényegi információt is kihagyott a feleletéből.

- 49** Állapítsa meg, hogy a diszkriminációra vonatkozóan az alábbi állítások közül melyik helyes az idézetben foglaltak szerint!
- (A) A gyerekek közti társadalmi különbségek eltüntetésének akadálya a diszkrimináció.
 - (B) Több mint kétszázötven jelenlegi és jövőendő pedagógus diszkriminál negatívan.
 - (C) A vizsgált személyek kevesebb, mint felére jellemző a pozitív diszkrimináció.
 - (D) A diszkrimináció nem befolyásolja a gyerekek iskolai eredményeit.

- 50** Az idézet alapján döntse el, hogy a kutatás szerint kiket érint pozitív diszkrimináció a tanárok részéről!
- (A) Azokat, akiknek feleletére nem a standard nyelvhasználat jellemző.
 - (B) Azokat, akik nem adnak lényegi információkat tartalmazó feleletet.
 - (C) Azokat, akik a standard nyelvváltozatot használva felelnek.
 - (D) Azokat, akik tökéletesen tudják az adott tananyagot.

- 51** Az idézetben említett kutatás a magyartanárookra összpontosított. Döntse el, hogy a használt alakban leírva mit jelent a *magyartanár* kifejezés!
- (A) Magyarországon élő vagy onnan származó tanár
 - (B) bármilyen tantárgyat magyarul oktató tanár
 - (C) magyar nyelvtant és irodalmat tanító tanár
 - (D) magyarul beszélő tanár

52 Jelölje meg az idézetből származó alábbi szóalakok közül azt, amelyikben a képzés helye szerinti részleges hasonulást fedezett fel!

- (A) nyelvváltozatban
- (B) különböző
- (C) jeggyel
- (D) tudták

53 Az idézet a publicisztikai stílusba tartozó szöveg. Az alábbi műfajok közül válassza ki azt, amelyik ebbe a stílusrétegbe sorolható!

- (A) fellebbezés
- (B) kommentár
- (C) monográfia
- (D) rapszódia

54 Írja le a szövegben szereplő *diszkrimináció* szó egy magyar megfelelőjét!

55 Írja le a lehető legpontosabban, hogy milyen típusú összetett mondat az idézet alábbi mondata!

A négy ország közel ötszáz pedagógusából és pedagógusjelöltjéből 35–50%-ra tehető azoknak az aránya, akik negatívan diszkriminálnak nyelvi alapon.

56 Nevezze meg pontosan a szószerkezeteknek azt a fajtáját, amelyet az idézetből kiemelt alábbi szintagmában felfedez!

... nemcsak a sikertelenségében, hanem a fenntartásában is...

8. számú idézet

Katona József – Bánk bán

(részlet)

BÁNK: *Én? – Kerítő!*

(Megfordulván, kitekeri kezéből a gyilkot.)

GERTRUDIS: (sikoltva fut az asztalig)**BÁNK:** (utoléri és agyonszurkálja)*Sziszegj – sziszegj, kígyó! Te itt maradtál.***GERTRUDIS:** (lerogy)**BÁNK:** (merően áll, reszketve egyenesíti ki ujjait –

a tör kiesik kezéből, melynek zördülésére felijed)

*Vége! volt – nincs: de ne tapsolj hazám –**Ni! – reszket a bosszúálló –*(kívül zörgés s több kiáltás) *Hamar!***BÁNK:** *Örvendj, becsületed! Lemosta mocskod**a vérkeresztség – ó, Melinda! –Ki!**Ki! A tető mindjárt reám szakad. (Eltántorog.)***GERTRUDIS:** (fel akarna emelkedni)*Meghalni – nem királyi széken – ah!***57** Értelmezze, hogy mire utalt Bánk az idézetből kiemelt alábbi gondolattal!*„Örvendj, becsületed! Lemosta mocskod a vérkeresztség...”***(A)** Bánk örömmel ölte meg a királynét, s így mosta tisztára a becsületét.**(B)** A becsületén esett foltot a királyné kiontott vérével mosta le Bánk.**(C)** A királyné megölésével Bánk tisztára mosta a haza becsületét.**(D)** Vérkeresztként nehezedett Bánk vállára a királyné megölése.**58** A teljes mű ismeretében határozza meg, hogy mi készítette Bánk bánt cselekvésre a dráma végkifejletében!**(A)** a személyes sérelem és az országban tapasztalt áldatlan állapotok**(B)** az uralkodópár vele szembeni megalázó bizalmatlansága**(C)** az ellene szőtt főúri összeesküvés alapos gyanúja**(D)** a királyné folytonos ármánykodása ellene

59 Döntse el, hogy melyik lehetőség magyarázza helyesen Gertrudis alábbi szavait!

„Meghalni – nem királyi széken – ah!”

- (A) Rádöbrent, hogy a hatalom nem menti meg a kegyetlen haláltól.
- (B) Még a halála órájában is fanatikusan ragaszkodik a hatalomhoz.
- (C) A királyi trónba kapaszkodva azt reméli, Bánk megkíméli életét.
- (D) Elfordul a királyi tróntól, amely a szörnyű halálát okozta.

60 Válassza ki az alábbiak közül azt a szerzőt, aki egyetlen drámai alkotást sem hagyott az utókorra!

- (A) Csokonai Vitéz Mihály
- (B) Kisfaludy Károly
- (C) Balassi Bálint
- (D) Zrínyi Miklós

61 A tragédia ismeretében határozza meg, hogy mi lesz a mű végén Bánk büntetése!

- (A) Megmenti a hazát a belháborútól, de a király megfosztja őt a rangjától.
- (B) Az özvegyé tett királlyal történő párbaja dönti el az ő és a fia sorsát.
- (C) A király egyik testőre szúrja le az uralkodóra kardot rántó Bánkot.
- (D) Az ő felesége is meghal, s neki büntudattal kell tovább élnie.

62 A helyesírásnak megfelelően írja le annak az irodalmi társaságnak a nevét, amely a reformkorban a szépirodalom művelését tartotta céljának, fő feladatának!

63 A teljes nevén – helyesírási szempontból pontosan – nevezze meg a magyar romantikus triász egyik tagját!

64 Pár szóval írja le, hogy mire, ill. milyen célból írta 1815-ben Katona József *Bánk bán* című drámáját!

Források

- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 2. rész*, TERRA, Bratislava, 2001. 228. old. ISBN 80-89050-04-2.
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 3. rész*, TERRA, Bratislava, 2003. 13. old. ISBN 80-89050-32-8.
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 4. rész*, TERRA, Bratislava, 2004. 141.,154. old. ISBN 80-89050-52-2).
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 5. rész*, TERRA, Bratislava, 2005. 58. old. ISBN 80-89050-63-8.
- Zimbardo-Johnson-McCain: *Pszichológia mindenkinek*. Libri Kiadó 2017. 16–19. o., szerkesztve.
- <http://mek.oszk.hu/00200/00246/> letöltve: 2019.07.14.
- <https://www.irodalmijelen.hu/palyazat/novella-2018>, szerkesztve, letöltve: 2019.06.16.
- <https://www.nyest.hu/hirek/a-magyartanar-diszkriminal-nyelvi-alapon-hataron-innen-es-tul>, szerkesztve, letöltve: 2019.06.15.

Az idézetek szövegét didaktikai okokból nyelvtani, stilisztikai és helyesírási szempontból módosítottuk.

Útmutató a válaszadó lap kitöltéséhez

A válaszadó lapokat lapolvasóval dolgozzuk fel. Másolásuk, gyűrésük, összehajtásuk tilos. Ahhoz, hogy válaszaikat a lapolvasó felismerhesse, vegyék figyelembe a következő utasításokat:

- Írjanak fekete vagy kék tollal! Ne használjanak hagyományos töltőtollat, túl vékonyan író tollat, hagyományos vagy rotringceruzát!

- A **feleletválasztó feladatok** megoldását jelöljék X-szel!

- A **(C)** válasz helyes megjelölése:

A	B	C	D
☐	☐	☒	☐

- A **(C)** válasz helytelen megjelölése:

A	B	C	D
☒	☐	☒	☐

A	B	C	D
☐	☐	☒	☐

- Az adatok vagy feleletek helytelen kitöltése esetében a következő utasítások szerint járjanak el! Semmi esetben se használjanak új válaszadó lapot!

- Ha tévesztenek, vagy később véleményüket megváltoztatják, a helytelenül megjelölt mezőt teljesen fessék be, és jelöljék X-szel a másik mezőt!

A	B	C	D
☒	☐	☒	☐

- Ha esetleg ismét meggondolják magukat, és az eredetileg X-szel jelölt, majd befestett választ szeretnék megjelölni, jelöljék X-szel az összes mezőt, és a befestett mezőt karikázzák be!

A	B	C	D
☒	☒	☒	☒

- A **feleletalkotó feladatok** válaszait írják írott vagy nyomtatott betűkkel, olvashatóan a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! A nyomtatott betűknél **különböztessék meg a nagy- és kisbetűket!**

Csak akkor nyissák ki a tesztet, amikor erre utasítást kapnak!